कक्षा ८ नेपालीको नमुना प्रश्नपत्र २

उत्तरकुञ्जिका

पूर्णाङ्क ५० · २ घण्टा

अङ्क विभाजनमा दिइएका बुँदाका आधारमा अङ्क दिनुहोस्। फरक शब्दमा लेखिएको भए पनि उही कुरा भनेको उत्तर सही मानिन्छ।

पाठ्यक्रम विकास केन्द्रको विशिष्टीकरण तालिका २०८०, कक्षा ८, नेपाली अनुसार साइन्स प्लेग्राउन्डले तयार पारेको अभ्यास प्रश्नपत्र, आधिकारिक प्रश्नपत्र होइन।

शब्दार्थ — २ अङ्क

१. क. आह्लाद **[२]**

ख. लटरम्म

ग. जिन्दगी

घ. नभ

'चराचर' (चल्ने र नचल्ने सबै, विश्व) बढी दिइएको शब्द हो।

अङ्क विभाजन

- प्रतिशब्द ०.५ का दरले 'आह्लाद' र 'लटरम्म' सही लेखेमा।
- प्रतिशब्द ०.५ का दरले 'जिन्दगी' र 'नभ' सही लेखेमा।

शब्द पहिचान — २ अङ्क

२. क. हस्त **[२]**

ख. प्रतिकूल

ग. कीर्ति

घ. तटस्थ

अङ्क विभाजन

- प्रतिशब्द ०.५ का दरले 'हस्त' र 'प्रतिकूल' राखी वाक्य पूरा गरेमा।
- प्रतिशब्द ०.५ का दरले 'कीर्ति' र 'तटस्थ' राखी वाक्य पूरा गरेमा।

वाक्य रचना — २ अङ्क

३.

- **भाँडो फुट्नु** (लुकेको कुरा बाहिर आउनु): साथीहरूले गोप्य रूपमा तयार पारेको जन्मदिनको योजना भाइले सबैका अगाडि भनिदिएपछि भाँडो फुट्यो। **[२]**
- **जुरुक्क** (एक्कासि उठेको): घन्टी बज्नेबित्तिकै सबै विद्यार्थी जुरुक्क उठे।

अङ्क विभाजन

- 'भाँडो फुट्नु' लाई अर्थ खुल्ने गरी शुद्ध वाक्यमा प्रयोग गरेमा।
- 'जुरुक्क' लाई अर्थ खुल्ने गरी शुद्ध वाक्यमा प्रयोग गरेमा।

शुद्ध शब्द — २ × ०.५ = १

क. (iii) सङ्घर्ष

ख. (ii) निकुञ्ज

वाक्य सम्पादन — २ अङ्क

५. गाउँका युवाहरूले सामुदायिक वनको संरक्षण गरे। **[२]**

अङ्क विभाजन

- प्रतिशुद्धि ०.५ का दरले 'गाऊँका' लाई 'गाउँका' र 'युवाहरुले' लाई 'युवाहरूले' बनाएमा।
- प्रतिशुद्धि ०.५ का दरले 'वन को' लाई जोडेर 'वनको' लेखेमा र प्रश्नचिह्नको ठाउँमा पूर्णविराम (।) राखेमा।

शब्दवर्ग — २ अङ्क

६. **[२]**

शब्द	पदवर्ग
सेता	विशेषण

Science Playground, काटुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

शब्द	पदवर्ग
बादल	नाम
माथि	नामयोगी
मडारिए	क्रियापद

अङ्क विभाजन

- प्रतिशब्द ०.५ का दरले ‘सेता’ र ‘बादल’ को पदवर्ग सही छुट्याएमा।
- प्रतिशब्द ०.५ का दरले ‘माथि’ र ‘मडारिए’ को पदवर्ग सही छुट्याएमा।

काल / पक्ष र भाव / अर्थ — २ अङ्क

७. क. दिदीले हिजो राति नै चिठी लेखिछन्। **[२]**

ख. अर्को वर्ष यतिखेर हामी नयाँ कक्षामा पढ्दै हुने छौँ।

ग. तिमीहरू भोलि चाँडै उठ।

घ. नियमित अभ्यास गरे तिमी पास हुन्छौ।

अङ्क विभाजन

- प्रतिवाक्य ०.५ का दरले ‘लेखिछन्’ (वा ‘लेखिछ’, ‘लेख्नुभएछ’) र ‘पढ्दै हुने छौँ’ लेखी वाक्य पूरा गरेमा।
- प्रतिवाक्य ०.५ का दरले ‘उठ’ र ‘गरे’ (वा ‘गरेमा’, ‘गऱ्यौ भने’) लेखी वाक्य पूरा गरेमा।

वाक्य परिवर्तन — ३ अङ्क

८. क. उहाँ दिनहुँ पुस्तकालय जानुहुन्छ। **[३]**

ख. आमाले बहिनीलाई गृहकार्य गराउनुभयो।

ग. मैले घर पुगेर खाना खाएँ।

अङ्क विभाजन

- क: ‘ऊ’ लाई ‘उहाँ’ र ‘जान्छ’ लाई ‘जानुहुन्छ’ बनाएमा।
- ख: काम गराउने कर्ता थपी ‘बहिनीलाई’ र ‘गराउ’ धातुको क्रियापद लेखेमा।
- ग: दुई वाक्य जोडेर ‘पुगेर’ वा ‘पुगेपछि’ प्रयोग गरी एउटै सरल वाक्य बनाएमा।

व्याकरणिक — ३ अङ्क

९. क. उपसर्ग लागेको शब्द: अनुभव। प्रत्यय लागेका शब्द (कुनै एक): पर्वतीय, धार्मिक। **[३]**

ख. द्वित्व भएर बनेको शब्द: ठाउँ ठाउँ। समस्त शब्द: भाइबहिनी।

ग. यात्रीका लागि: सम्प्रदान कारक, चतुर्थी विभक्ति।

अङ्क विभाजन

- प्रतिशब्द ०.५ का दरले उपसर्ग लागेको एउटा र प्रत्यय लागेको एउटा शब्द पहिचान गरी लेखेमा।
- प्रतिशब्द ०.५ का दरले द्वित्व भएर बनेको एउटा र समस्त एउटा शब्द पहिचान गरी लेखेमा।
- कारकको मात्र नाम लेखेमा ०.५ र विभक्तिको मात्र नाम लेखेमा ०.५ गरी दुवै सही लेखेमा।

बोध प्रश्नोत्तर — ४ अङ्क

१०. क. डाँडाकाँडामा धेरै पहिलेदेखि लगाइँदै आएका कोदो, फापर, चिनो र जुनेलो जस्ता बालीलाई रैथाने बाली भनिन्छ। **[४]**

ख. यी बालीलाई थोरै पानी र मलले पुग्ने भएकाले खडेरी परे पनि यी जोगिन्छन्।

ग. ढिँडो र रोटीलाई गरिबको खाना ठानिन्थ्यो र चामल खानु ठुलो कुरा मानिन्थ्यो, त्यसैले धेरै किसानले यी बाली लगाउन छाडे।

घ. रैथाने बाली पोसिला हुन्छन् र खडेरीमा पनि फल्छन्। यिनले खाद्यान्नको सुरक्षा गर्छन् र गाउँका युवालाई आम्दानी दिन्छन्, त्यसैले यिनलाई जोगाउनु आवश्यक छ।

अङ्क विभाजन

- क: धेरै पहिलेदेखि लगाइने बाली भनी उदाहरणसहित लेखेमा।
- ख: थोरै पानी र मलले पुग्ने कारण लेखेमा।
- ग: गरिबको खाना ठान्ने र चामललाई ठुलो मान्ने सोचको कारण लेखेमा।
- घ: गद्यांशका कुरालाई आधार बनाई आफ्नो विचार लेखेमा।

बुँदा टिपोट र सारांश ४ अङ्क

११. बुँदा [४]

- मान्छे भएर जन्मेकै कारण सबैले पाउने अधिकार मानव अधिकार हो।
- धर्म, जात, लिङ्ग वा भाषाका आधारमा भेदभाव गर्न पाइँदैन।
- राष्ट्रसङ्घ र नेपालको संविधानले यी अधिकारको रक्षा गरेका छन्।
- अधिकारसँगै कर्तव्य पूरा गरे मात्र शान्ति र न्याय रहन्छ।

सारांश: अधिकार र कर्तव्य

सबै मान्छेले भेदभावबिना पाउने अधिकार मानव अधिकार हो। राष्ट्रसङ्घ र संविधानले यसको रक्षा गर्छन्। तर अधिकारसँगै कर्तव्य पनि आउँछ, त्यसैले अरूको अधिकार नकुल्ची कर्तव्य पूरा गरे मात्र समाजमा शान्ति र न्याय रहन्छ।

अङ्क विभाजन

- प्रतिबुँदा ०.५ का दरले गद्यांशका मुख्य कुरा समेटेका पहिला दुई बुँदा लेखेमा।
- प्रतिबुँदा ०.५ का दरले गद्यांशका मुख्य कुरा समेटेका अर्का दुई बुँदा लेखेमा।
- उपयुक्त शीर्षक दिएर अनुच्छेदको मूल भाव समेटेको सारांश लेखेमा।
- सारांश करिब एक तृतीयांशमा आफ्नै शब्दमा शुद्ध भाषामा लेखेमा।

निर्देशित रचना ३ अङ्क

१२. क. कथाकार गुरुप्रसाद मैनाली [३]

नेपाली आधुनिक कथाका अग्रज गुरुप्रसाद मैनालीको जन्म वि.सं. १९५७ मा भएको थियो। उनको पुर्ख्यौली घर काभ्रेको कानपुरमा थियो।

उनले न्याय सेवामा जागिर खाए र पछि न्यायाधीश भए। जागिरकै क्रममा उनले ठाउँ ठाउँका अदालतमा काम गरे। वि.सं. १९९२ मा ‘शारदा’ पत्रिकामा उनको पहिलो कथा ‘नासो’ छापियो। गाउँले जीवनका सरल र साँचा कुरा लेखिएका उनका कथाले पाठकको मन जिते।

वि.सं. २०२० मा उनका एघारओटा कथा ‘नासो’ कथासङ्ग्रहमा जम्मा गरिए। वि.सं. २०२८ मा उनको निधन भयो। थोरै तर राम्रा कथा लेखेर उनले नेपाली कथालाई नयाँ बाटो देखाए।

ख. सडक सुरक्षा

(विद्यालय छुटेपछि रिजवान र डोल्मा बाटोको छेउमा भेट्छन्।)

रिजवान: नमस्ते डोल्मा, आज किन यति ढिलो?

डोल्मा: नमस्ते रिजवान। चोकमा दुर्घटना भएको रहेछ, त्यसैले बाटो जाम भयो।

रिजवान: फेरि? केही दिनअघि पनि त्यहीँ भएको थियो।

डोल्मा: हो। चालकले गति घटाएनन्, बटुवा पनि बाटो काट्ने ठाउँ छाडेर जतातै हिँड्छन्।

रिजवान: मोबाइल हेर्दै बाटो काट्नेहरू पनि धेरै छन्।

डोल्मा: त्यसैले त, सडक सुरक्षा चालकको मात्र होइन, सबैको जिम्मेवारी हो।

रिजवान: हामीले पनि दायाँबायाँ हेरेर मात्र बाटो काट्नुपर्छ।

डोल्मा: भोलि यो कुरा कक्षाका साथीलाई पनि सुनाऔँ। नियम मान्यौँ भने धेरैको ज्यान जोगिन्छ।

रिजवान: ठिक भन्यौ, भोलि भेटौँला।

अङ्क विभाजन

- क: जीवनीको आदि, मध्य र अन्त्य समयक्रममा मिलाई शीर्षक दिएमा; ख: पृष्ठभूमि, औपचारिकता र विषय प्रवेश मिलाएमा।
- क: बुँदाका सबै कुरा मौलिक ढङ्गले प्रस्तुत गरेमा; ख: विषयमा छलफल क्रमबद्ध रूपमा प्रस्तुत गरेमा।
- क: व्यक्तिको योगदान खुलाई वाक्य गठन शुद्ध राखेमा; ख: संवादलाई निचोडमा टुङ्ग्याएमा।

व्यावहारिक लेखन ३ अङ्क

१३. क. [३]

जनज्योति आधारभूत विद्यालय
गुल्मी
मिति: २०८३।०५।१०

विषय: पुस्तक पठाइदिने सम्बन्धमा।

श्री प्रबन्धकज्यू,
ज्ञान पुस्तक पसल, बुटवल।

Science Playground, काटुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

महोदय,

यस विद्यालयको पुस्तकालयका लागि तपसिलका पुस्तक आवश्यक परेको बेहोरा अवगत गराइन्छ। पुस्तक अविलम्ब पठाइदिनुहुन अनुरोध छ। रकम बैङ्कमार्फत बुझाई भौचर पठाइने छ।

तपसिल: नेपाली कथासङ्ग्रह ५ प्रति, नेपाली बृहत् शब्दकोश २ प्रति, नेपालको नक्सा २ थान।

भवदीय
आकृति
पुस्तकालय प्रमुख

खामा: बायाँ माथि विद्यालयको नाम र ठेगाना, दायाँ तल पसलको नाम र ठेगाना, दायाँ माथि हुलाक टिकट।

ख.

सम्मान पत्र

यस विद्यालयमा लामो समयदेखि शिक्षण गरी सयौँ विद्यार्थीको भविष्य उज्यालो बनाउनुभएकामा विद्यालयको वार्षिकोत्सवको अवसरमा आदरणीय शिक्षक सलिमज्यूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दै यो सम्मान पत्र प्रदान गरिएको छ। यहाँको आगामी जीवन सुखमय र स्वस्थ रहोस् भन्ने शुभकामना छ।

प्रधानाध्यापक
श्री नेपाल राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय

अङ्क विभाजन

- क: विषय, मिति, सम्बोधन, अन्त्यको नाम र खामको नमुना मिलाएमा; ख: सम्मान पत्रको संरचना (शीर्षक, अवसर, पाउने र दिनेको नाम) मिलाएमा।
- क: मध्य भागमा चाहिएको कुरा स्पष्ट र क्रमैसँग लेखेमा; ख: सम्मानको कारण एउटै प्रवाहमा स्पष्ट लेखेमा।
- क: व्यावसायिक भाषामा विषयवस्तुको पुष्ट्याइँ गरेमा; ख: शुभकामनासहित उपयुक्त भाषाशैलीमा प्रस्तुत गरेमा।

भाव विस्तार वा व्याख्या

३ अङ्क

१४. क. प्रस्तुत पङ्क्ति 'सहिदहरूको सम्झनामा' कविताबाट लिइएको हो। यसमा स्वतन्त्रता पाएपछि कर्तव्य बिर्सनु ठुलो अपराध हो भन्ने चेतावनी छ। **[३]**

देशका लागि सहिदले ज्यान दिए। आज हामीले फेर्ने स्वतन्त्र सास उनीहरूको बलिदानले सम्भव भएको हो। त्यो बलिदानको ऋण तिर्ने उपाय आफ्नो काम इमानका साथ गर्नु र देशको उन्नतिमा लाग्नु हो। यदि हामी अल्छी भयौँ, स्वार्थमा मात्र लाग्यौँ भने भोलिको इतिहासले हामीलाई दोष दिने छ। सहिदको लास बोल्दैन, तर उनीहरूको त्यागले हाम्रो मनमा प्रश्न उठाइरहन्छ।

त्यसैले सहिदको सपना पूरा गर्न हरेक नागरिकले आफ्नो कर्तव्य बिर्सनु हुँदैन भन्ने भाव यस पङ्क्तिमा छ।

ख. प्रस्तुत वाक्य 'साकार सपना' कथाबाट लिइएको हो। अङ्ग्रेज सेनाको कप्तान किनलकले सिन्धुलीमा हारेपछि यो कुरा बुझेका थिए।

किनलकको फौजसँग बन्दुक थियो, तर पहाडको बाटो, जङ्गल, वर्षा, किरा र अरिङ्गालबारे जानकारी थिएन। गोरखाली सेनाले यिनै कुरालाई आफ्नो बल बनाए। आफ्नो भूगोल चिनेको सेनाका लागि जङ्गल, जनावर र बिरुवा पनि सहयोगी बने। त्यसैले थोरै साधन भएको पक्षले ठुलो फौज रोक्न सक्यो।

यसबाट लडाइँ हतियारले मात्र जितिँदैन, ठाउँको ज्ञान र बुद्धिले पनि जितिन्छ भन्ने भाव यस वाक्यमा छ।

अङ्क विभाजन

- पङ्क्तिको सन्दर्भ र सोझो अर्थ खुलाई विषयवस्तु बुझेको देखाएमा।
- उदाहरणसहित अर्थ विस्तार गरी विषयवस्तुसँग तालमेल मिलाएमा।
- पङ्क्तिको भावलाई निष्कर्षमा टुङ्ग्याएमा।

अतिसङ्क्षिप्त उत्तर

४ अङ्क

१५. क. घरका सबैले दिनरात खेतीपाती र गाईवस्तुको हेरचाह गर्नैपर्ने भएकाले उनले बाल्यकालमा पढ्न पाएनन्। **[४]**

ख. उनले ३० वर्षको उमेरमा कखरा सिके।

ग. ५६ वर्षको उमेरमा उनले वेदान्तमा विद्यावारिधि उपाधि पाए।

घ. लगन भए पढ्न र ज्ञान पाउन उमेरले छेक्दैन भन्ने सन्देश उनको जीवनले दिन्छ।

अङ्क विभाजन

- क: खेतीपाती र गाईवस्तुको कामको कारण लेखेमा।
- ख: ३० वर्षको उमेर लेखेमा।
- ग: विद्यावारिधि उपाधि लेखेमा।
- घ: अध्ययनलाई उमेरले नछेक्ने भाव लेखेमा।

Science Playground, काटुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

लामो उत्तर ५ अङ्क

१६. क. 'एकजोर जुत्ता' एउटा गरिब परिवारमा सानो उपहारले ल्याएको तनावको कथा हो। यसको घटनाले यो भनाइलाई राम्ररी पुष्टि गर्छ। **[५]**

भाडामा बस्ने 'म' पात्रको मन राम्रो थियो। गुलाफीले दसैँका लागि जुत्ता ल्याइदिन भनेपछि उनले रहर नमारेर कालो जुत्ता ल्याइदिए। बजारमा घरका अरू सदस्यको पनि सम्झना आयो, तर रकम नपुगेपछि अरूलाई चकलेट मात्र किने। तर यही माया घरमा तनाव बन्यो। भाइबहिनीको मन खिन्न भयो। हर्कबहादुरलाई गाउँले के भन्लान् भन्ने डर लाग्यो। बाआमाले 'म' को नियतमै शङ्का गरे। अन्त्यमा गुलाफीले 'ठुलो भयो' भन्ने बहाना गरी जुत्ता फिर्ता गरिन् र उनको खुसी सकियो।

यसरी 'म' को नियत खराब थिएन, तर परिवारको गरिबी, समान व्यवहार र गाउँको सोच नबुझ्दा असल काम नै पीडा बन्यो। त्यसैले कुनै काम गर्नुअघि त्यसको असर सोच्नुपर्छ भन्ने निष्कर्ष निस्कन्छ।

ख. 'पदमार्ग' चार साथीबिचको संवाद हो। यसमा पदयात्राको बाटोलाई पर्यटन र रोजगारीको माध्यमका रूपमा हेरिएको छ।

आङरिताले पदमार्गका गाउँमा होमस्टे चलाउने, स्थानीयलाई तालिम दिने र आफ्नै रीतिरिवाजअनुसार सत्कार गर्ने योजना राख्छन्। फातिमाले होमस्टेले मात्र रोजगारी खासै नबढ्ला भन्ने प्रश्न उठाउँछिन्। यसपछि संवादको सबैभन्दा राम्रो तर्क आउँछ। होमस्टेमा खपत हुने खाद्यान्न किसानले उत्पादन गर्छन्। तालिम दिने व्यक्तिले पथप्रदर्शक तयार गर्छन्। पसलेले झोला, जुत्ता, टोपी र लट्ठी बेच्छन्। घरेलु उद्योगले राडीपाखी, भाँडाकुँडा, छुर्पी र चिज जस्ता उपहार सामग्री बनाउँछन्। यसरी एउटै बाटोले धेरै पेसालाई जोड्छ।

मेरो विचारमा यो तर्क बलियो छ, किनकि पर्यटकको पैसा गाउँका धेरै हातमा पुग्छ। त्यसैले पदमार्ग हिँड्ने बाटो मात्र होइन, गाउँको समृद्धिको बाटो पनि हो।

अङ्क विभाजन

- पाठको विधा र विषयको परिचय दिई प्रश्नमा प्रवेश गरेमा।
- पाठका मुख्य घटना वा तर्कलाई प्रमाणका रूपमा क्रमैसँग प्रस्तुत गरेमा।
- घटना वा तर्कको विश्लेषण गरी भनाइ पुष्टि वा समीक्षा गरेमा।
- आफ्नै शैलीमा निष्कर्ष दिएर मौलिकता देखाएमा।
- वाक्य गठन, वर्णविन्यास, लेख्य चिह्न र पदसङ्गति शुद्ध भएमा।

निबन्ध लेखन ५ अङ्क

१७. क. मेरो मनपर्ने चाड **[५]**

नेपाल चाडपर्वको देश हो। यहाँ वर्षभरि कुनै न कुनै चाड मनाइन्छ। तीमध्ये मेरो मनपर्ने चाड तिहार हो, जसलाई दीपावली पनि भनिन्छ।

तिहार कात्तिक महिनामा पर्छ। यो चाड पाँच दिनसम्म मनाइन्छ। पहिलो दिन काग, दोस्रो दिन कुकुर र तेस्रो दिन गाईको पूजा गरिन्छ। साँझ घर घरमा दियो बालिन्छ र लक्ष्मीको पूजा गरिन्छ। हामी साथीहरू मिलेर भैलो खेल्छौँ। अन्तिम दिन दिदीबहिनीले दाजुभाइलाई सप्तरङ्गी टीका लगाइदिन्छन् र मखमलीको माला पहिऱ्याइदिन्छन्। त्यस दिन मेरी दिदीले बनाएको सेलरोटी मलाई असाध्यै मिठो लाग्छ।

मलाई यो चाड मन पर्नुका धेरै कारण छन्। यसले जनावरलाई पनि माया गर्न सिकाउँछ। टाढा भएका परिवारका सदस्य घर फर्कन्छन्। चारैतिर बत्ती र फूल देख्दा मन नै उज्यालो हुन्छ। बजारमा रौनक बढ्छ र आफन्तको घरमा जाने मौका पनि मिल्छ।

त्यसैले तिहार केवल रमाइलो होइन, मायाको चाड पनि हो। म हरेक वर्ष यसको बाटो हेरेर बस्छु।

ख. श्रमको महत्त्व

शरीर वा मन लगाएर गरिने कामलाई श्रम भनिन्छ। संसारमा जे जति उन्नति भएको छ, त्यो श्रमकै फल हो। त्यसैले श्रमलाई सफलताको मूल कुञ्जी भनिन्छ।

किसानको श्रमले हामीलाई अन्न मिल्छ। मजदुरको श्रमले बाटो, पुल र घर बन्छन्। शिक्षकको श्रमले विद्यार्थीको भविष्य बन्छ। विद्यार्थीले पनि नियमित अभ्यास नगरी राम्रो नतिजा पाउँदैन। भाग्यको भर पर्ने मान्छे पछि पर्छ, तर मिहिनेत गर्ने मान्छे अवश्य अगाडि बढ्छ। श्रमले शरीर स्वस्थ राख्छ र आत्मविश्वास पनि बढाउँछ। सफल मानिसका जीवनी पढ्दा तिनको मिहिनेत नै सबैभन्दा ठुलो कारण भएको देखिन्छ।

हाम्रो समाजमा कतिपय काम सानो र कतिपय ठुलो ठान्ने चलन छ। जुत्ता सिउने, खेत जोत्ने वा सफाइ गर्ने कामलाई हेला गर्नु गलत हो। इमानका साथ गरिने कुनै पनि काम सानो हुँदैन। श्रम गर्ने हरेक मान्छेको सम्मान गर्नुपर्छ।

देशको विकास पनि नागरिकको श्रमले नै हुन्छ। त्यसैले सानैदेखि श्रम गर्ने बानी बसाल्नुपर्छ र श्रमको सम्मान गर्नुपर्छ।

ग. वन संरक्षण

वन प्रकृतिको अनमोल उपहार हो। रुखबिरुवा, जीवजन्तु र पानीका मुहान वनसँग जोडिएका छन्। त्यसैले वन जोगाउनु हाम्रो जीवन जोगाउनु हो।

वनबाट हामीलाई काठ, दाउरा, घाँस र जडीबुटी मिल्छन्। रुखले हावा सफा राख्छन् र छहारी दिन्छन्। रुखका जराले माटो बाँधेर बाढी र पहिरो रोक्छन्। वन भएका ठाउँमा मुहान सुक्दैनन्। बाघ, गैँडा र चराचुरुङ्गीको घर पनि वन नै हो। यिनैका कारण धेरै पर्यटक नेपाल आउँछन्। वनले जलवायु सन्तुलित राख्न पनि ठुलो सहयोग गर्छ, र गाउँका पाखा हरिया हुँदा मन पनि प्रसन्न हुन्छ।

तर रुख काट्ने, वनमा आगो लगाउने र वन मासेर बस्ती बनाउने काम बढ्दा वन घट्ने डर हुन्छ। वन मासिए पहिरो बढ्छ र मुहान सुक्छन्। नेपालमा सामुदायिक वनले राम्रो बाटो देखाएको छ, जहाँ गाउँले आफैँ वनको रेखदेख गर्छन्।

Science Playground, काटुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

हामीले एउटा रुख काट्नुपरे दुईओटा रोप्नुपर्छ, डढेलो रोक्न सहयोग गर्नुपर्छ र वनको महत्त्व सबैलाई बुझाउनुपर्छ। वन रहे हामी रहन्छौँ भन्ने कुरा बिर्सनु हुँदैन।

अङ्क विभाजन

- परिचय दिएर विषयमा प्रवेश गरेमा।
- विषयवस्तुको ज्ञान स्पष्ट रूपमा देखाएमा।
- आदि, मध्य र अन्त्य क्रमैसँग मिलाई निष्कर्ष दिएमा।
- आफ्नै मौलिक प्रस्तुतीकरण र उदाहरण दिएमा।
- वाक्य गठन, वर्णविन्यास, लेख्य चिह्न र पदसङ्गति शुद्ध भएमा।

Science Playground, काटुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking